

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Obdo/21/2019
Identifikačné číslo spisu: 3716210435
Dátum vydania rozhodnutia: 21.05.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Darina Ličková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:3716210435.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: V.L., nar. XX. XX. XXXX, bytom A., D., právne zastúpeného JUDr. Štefanom Dedákom, advokátom so sídlom Carton Savoy Courtyard, Mostová 2, Bratislava, proti žalovanému: PS INTERIÉR PLUS, s. r. o. so sídlom Podvažie 216, Považská Bystrica, IČO: 45 716 633, právne zastúpenému JUDr. ROJKO, s. r. o., advokátskou kanceláriou so sídlom Železničná 90/12, Považská Bystrica, o zaplatenie 11 895 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Považská Bystrica pod sp. zn. 14Cb/317/2016, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 9. októbra 2018 č. k. 8Cob/184/2017-208, takto

rozhodol:

- I. Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovaného odmieta.
- II. Žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Považská Bystrica (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 27. marca 2017 č. k. 14Cb/317/2016-153 zaviazal žalovaného povinnosťou zaplatiť žalobcovi 11 895 eur spolu s úrokmi z omeškania 5% ročne zo sumy 11 895 eur od 5. júla 2016 do zaplatenia, všetko do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku a žalobcovi priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 % preukázaných, odôvodnených a účelne vynaložených výdavkov súvisiacich s uplatňovaním práva proti žalovanému.

2. Súd prvej inštancie právne vec odôvodnil aplikáciou ustanovenia § 774, § 775 Obchodného zákonníka (ďalej aj „OBZ“), § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“) a vecne tým, že žalobca ako sprostredkovateľ uzavrel v roku 2015 so žalovaným ako záujemcom zmluvu o sprostredkovaní, na základe ktorej mal žalobca pre žalovaného vyvíjať činnosť smerujúcu k tomu, aby žalovaný mal príležitosť uzavrieť s tretou osobou zmluvu. Predmetom zmluvy bolo sprostredkovať uzatvorenie zmlúv č. X/XXXX, X/XXXX, X/XXXX a X/XXXX s obchodnou spoločnosťou AB stav, s. r. o., na projekt nazvaný „The SEVEN Mnichov“. Žalobca splnil svoj záväzok vyplývajúci zo zmluvy. Projekt sa realizoval v štyroch etapách a na každú etapu bola uzatvorená medzi objednávateľom a žalovaným osobitná zmluva o dielo. Za sprostredkovanie prináležala žalobcovi odmena vo výške 10 % z výrobných cien, neskôr bola výška odmeny ponížená z iniciatívy žalobcu na základe spoločnej dohody so

žalovaným na 6 % z výrobných cien. Vychádzajúc zo zmluvy, dohody o znížení odmeny (provízie) a ukončenia projektu „The SEVEN Mníchov“, žalobca vystavil dňa 27. júna 2016 žalovanému faktúru č. H. na sumu 11 895 eur, ktorú žalovaný neuhradil. Žalovaný nárok neuznal s odôvodnením, že žalobcom tvrdený právny vzťah nemá náležitosti predpísané v ustanovení § 34, § 37 a § 774 OZ, a teda medzi stranami sporu nedošlo k uzatvoreniu žiadnej, a to ani ústnej zmluvy.

3. Na základe vykonaného dokazovania prvoinštančný súd posudzujúc žalobou uplatnený nárok žalobcu, dospel k záveru, že medzi žalobcom a žalovaným bola uzatvorená sprostredkovateľská zmluva podľa § 744 OZ, nakoľko mal za preukázané, že žalobca sa pričínil svojím aktívnym konaním o to, aby žalovaný mohol vstúpiť do zmluvného vzťahu s obchodnou spoločnosťou AB stav, s. r. o. a projekt „The Seven Mníchov“ aj realizovať. Žalovaný uzavrel s obchodnou spoločnosťou AB stav, s. r. o. štyri zmluvy o dielo, na základe ktorých realizoval vyššie uvedený projekt v 4. etapách, a preto uplatnený nárok žalobcu (právo na odmenu sprostredkovateľa v dohodnutej výške) považoval za dôvodný. V tejto súvislosti súd poukazujúc na ustanovenie § 774, § 775 OZ konštatoval, že základným predpokladom na vznik odmeny je uzatvorenie sprostredkovateľskej zmluvy. Pokiaľ ide o tento zmluvný typ, zákon nevyžaduje, aby takáto zmluva bola uzatvorená v písomnej forme a preto stačí, ak je sprostredkovateľská zmluva uzatvorená ústne. Žalobca preukázal, že v marci alebo apríli 2014 bola uzatvorená zmluva, v ktorej sa strany dohodli na tom, že žalobca obstará pre žalovaného uzavretie zmluvy, resp. zmlúv na dodávku a montáž rôznych zariadení predmetov do stavby v Mníchove a žalovaný za obstaranie uzavretia takejto zmluvy, resp. zmlúv zaplatí žalobcovi províziu 10 % z ceny zariadení predmetov s tým, že strany sa neskôr dohodli na znížení provízie na 6 %. V súvislosti s názorom žalovaného, že musí byť splnená náležitosť - konkretizácia času vzniku právneho úkonu, súd prvej inštancie konštatoval, že pri písomných právnych úkonoch je síce obvyklé na listinu uviesť aj dátum podpísania listiny (i keď s výnimkou závetu uvedenie dátumu nie je obligatórna náležitosť právneho úkonu) - pri ústnych právnych úkonoch to však nie je potrebné. Pri ústnych právnych úkonoch sa totiž oferta a akceptácia deje tým, že jedna strana na určitom mieste a čase vysloví slová vyjadrujúce, čo ponúka a čo za to chce a druhá strana na určitom mieste a čase vysloví slová vyjadrujúce, že ponuku prijíma. Miesto a čas, keď strany slovami vyjadria ofertu aj akceptáciu, sú im pritom nepochybne známe a nie je potrebné, aby do svojich ústnych prejavov zahrnuli aj slová vyjadrujúce dátum, kedy ponuku a akceptáciu vyslovili. Pokiaľ ide o to, aká bola vôľa žalovaného, žalobca toto nemohol zistiť inak ako z toho, ako žalovaný zareagoval na vyslovenú ponuku. Poukazujúc na uvedené prvoinštančný súd mal za to, že zo strany žalovaného k akceptácii oferty došlo. Skutočnosť, že žalovaný si bol vedomý toho, že zo žalobcom uzatvoril zmluvu o sprostredkovaní a teda má povinnosť platiť odmenu (províziu) mal súd prvej inštancie za preukázané aj tým, že žalovaný zaplatil žalobcovi titulom provízie, sumy 1 500 eur, 300 eur a 2 000 eur (skutkové tvrdenie predniesol žalobca na pojednávaní dňa 20. februára 2017, pričom žalovaný toto skutkové tvrdenie výslovne nepoprel a podľa § 151 C. s. p. súd považoval za nesporné). Podľa názoru súdu prvej inštancie, ak žalovaný opakovane platil žalobcovi nie malé sumy, musel mať na to dôvod. Týmto dôvodom bola práve zmluva o sprostredkovaní. V konaní nebola preukázaná existencia inej zmluvy, na základe ktorej by vznikla žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi horeuvedené sumy. Pokiaľ žalovaný tvrdil, že určité plnenia poskytol žalobcovi titulom „cestovných náhrad“, v konaní nebolo preukázané, že by žalobca bol zamestnancom žalovaného. Skutočnosť, že strany sporu v roku 2014 uzatvorili zmluvu o sprostredkovaní, nebola žiadnym spôsobom spochybnená, ani tým, že v harmonograme z 8. októbra 2014 je žalobca označený ako projektmanažér. Preto pozícia žalobcu a skutočnosť, že požíval dôveru aj zo strany investora, aj zo strany obchodnej spoločnosti AB stav, s. r. o., žalobcovi umožňovala ovplyvniť rozhodnutie, či dodávateľom zariadení predmetov bude žalovaný alebo iná firma. V tejto súvislosti súd prvej inštancie konštatoval, že z povahy sprostredkovania vyplýva, že najskôr sa uzatvorí zmluva o sprostredkovaní a sprostredkované zmluvy sa uzatvárajú až následne. Nie je pritom nič neobvyklé, že rokovania o sprostredkovaných zmluvách môžu trvať určitý čas, pričom je prakticky nevyhnutné, že týchto rokovaní sa zúčastňoval aj žalovaný. Účasť žalovaného na rokovaní vedúcich k uzatvoreniu sprostredkovaných zmlúv však neznamená, že táto možnosť nebola sprostredkovaná sprostredkovateľom. Okrem uzatvorenia sprostredkovateľskej zmluvy je na vznik nároku na odmenu potrebné aj to, aby uzatvorenie sprostredkúvanej zmluvy bolo dosiahnuté pričinením sprostredkovateľa. Medzi stranami bolo nesporné, že žalovaný s obchodnou spoločnosťou AB stav, s. r. o. uzatvoril štyri zmluvy na dodávky zariadení predmetov do stavby v Mníchove. Z čestného prehlásenia Ing.

Mariána Murína a z poverenia mal za preukázané aj to, že to bol práve žalobca, kto obchodnej spoločnosti AB stav, s. r. o. odporučil žalovaného za dodávateľa zariadení predmetov - a je teda, že zmluva, resp. zmluvy medzi žalovaným a AB stav-om, s. r. o. boli uzatvorené práve pričinením žalobcu.

4. Pokiaľ ide o základ pre výpočet odmeny (provízie), z vykonaného dokazovania mal prvoinštančný súd za preukázané, že cena zariadení predmetov dodaných v prvej etape bola 88 486,80 eur, cena predmetov dodaných v druhej etape bola 129 062 eur, cena predmetov dodaných v tretej etape bola 48 173,20 eur, cena predmetov dodaných v štvrtej etape bola 3 214,98 eur, čo spolu predstavuje spolu 268 936,98 eur. Vzhľadom na takúto hodnotu zákazky potom žalovanému vznikla povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 16 136,22 eur (6 % z 268 936,98 eur). Žalovaný však žalobcovi zatiaľ zaplatil iba 3 800 eur a preto súd prvej inštanície zaviazal žalovaného na doplatenie 11 895 eur. Pretože žalovaný sa dostal do omeškania s splnením peňažného záväzku, súd prvej inštanície žalobcovi priznal aj úroky z omeškania. O trovách konania súd prvej inštanície rozhodol podľa § 255 ods. 1 C. s. p. a žalobcovi priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

5. Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom z 9. októbra 2018, č. k. 8Cob/184/2017-208, po prejednaní veci podľa § 379 až 385 Civilného sporového poriadku (ďalej len „C. s. p.“), bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 C. s. p., rozsudok súdu prvej inštanície podľa § 387 ods. 1 C. s. p. ako vecne správny potvrdil a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalovanému v rozsahu 100%.

6. Odvolací súd konštatoval, že súd prvej inštanície sa vysporiadal s podstatnými vyjadreniami strán sporu. V tomto smere poukázal na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. II. ÚS 78/2005, podľa ktorého odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, pokiaľ zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvoinštančného rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní. Za zásadné tvrdenie žalovaného uvedené v odvolaní, odvolací súd považoval jeho námietky o nesprávnom právnom posúdení veci súdom prvej inštanície, ktorý záväzkový vzťah medzi stranami sporu posúdil ako zmluvu o sprostredkovaní uzatvorenú podľa Občianskeho zákonníka a jeho tvrdenia, že medzi stranami sporu nedošlo k uzatvoreniu žiadnej, a to ani ústnej zmluvy. Tieto odvolacie tvrdenia nepovažoval odvolací súd za dôvodné. V tomto kontexte uviedol, že vykonaným dokazovaním pred súdom prvej inštanície bolo preukázané uzatvorenie ústnej zmluvy medzi stranami sporu, ktorú súd prvej inštanície správne kvalifikoval ako zmluvu o sprostredkovaní uzatvorenú podľa ust. § 774 Občianskeho zákonníka. Žalobca totiž v zmluvnom vzťahu vystupoval ako fyzická osoba, nie podnikateľ, táto skutočnosť vyplynula tak z jednotlivých výpovedí, ako aj listinných dôkazov. Dokazovaním bola preukázaná dohoda strán o podstatných náležitostiach zmluvy o sprostredkovaní podľa ust. § 774 Občianskeho zákonníka a to vymedzenie zmluvných strán, vymedzenie predmetu zmluvy a odmena. Predmetom zmluvy medzi žalobcom a žalovaným bol záväzok žalobcu ako sprostredkovateľa sprostredkovať pre žalovaného ako záujemcu uzavretie zmlúv o dielo so spoločnosťou AB stav, s. r. o. tak, aby žalovaný mohol realizovať projekt „The Seven Mníchov“ a žalovaný ako záujemca sa zaviazal za sprostredkovanie uzavretia zmlúv o dielo uhradiť žalobcovi odmenu. Žalobca sa pričínil svojím aktívnym konaním o to, aby žalovaný mohol vstúpiť do zmluvného vzťahu so spoločnosťou AB stav, s. r. o. a projekt „The Seven Mníchov“ aj realizovať, čo bolo v spore preukázané tak výsluchom žalobcu, čestným prehlásením Ing. V., ako aj mailovou komunikáciou. Žalovaný preukázateľne uzavrel so spoločnosťou AB stav, s. r. o. 4 zmluvy o dielo, na základe ktorých realizoval tento projekt v 4. etapách, čo je nesporný fakt medzi sporovými stranami. Odvolací súd nemal pochybnosti o dohodnutej odmene za sprostredkovanie. 6 % odmena vyplývala z mailovej komunikácie strán. Odvolací súd nepovažoval za relevantné odvolacie námietky žalovaného, ktorý spochybňoval dôvody dobrovoľného zníženia odmeny žalobcom z 10 % na 6 %. Pre riadne uzatvorenie zmluvy bolo podstatné preukázať, že k dohode o výške odmeny medzi stranami sporu došlo, čo preukázané bolo. Rovnako za relevantnú nepovažoval odvolací súd argumentáciu žalovaného v ktorej tvrdil, že žalobca vykonával činnosť pre spoločnosť AB stav, s. r. o., nie pre žalovaného. V konaní nebolo sporné, že v postavení záujemcu, ktorý má záujem uzatvoriť zmluvu o dielo so spoločnosťou AB stav, s. r. o. na realizáciu projektu „The Seven Mníchov“, je práve žalovaný.

V tomto smere odvolací súd nepovažoval sa správnu argumentáciu žalovaného o tom, že žalobca pre žalovaného ako pre záujemcu nevykonával žiadnu činnosť. Postavenie žalobcu v spoločnosti AB stav, s. r. o. uzatvorenie zmluvy o sprostredkovaní so žalovaným nevyučovalo. Samotný konateľ tejto spoločnosti Ing. V. V. v čestnom prehlásení zo dňa 14. novembra 2016 potvrdil sprostredkovanie uvedených zmlúv žalobcom pre žalovaného. Toto čestné vyhlásenie bolo formulované jasne a zrozumiteľne, preto odvolací súd zhodne so závermi súdu prvej inštancie nemal pochybnosti o jeho obsahu. V tomto kontexte uviedol, že žalovaný v podanom odvolaní súdu prvej inštancie nevytýkal nevykonanie dôkazu - výsluch svedka Ing. V. V., spochybňoval len závery súdu prvej inštancie týkajúce sa obsahu uvedeného čestného vyhlásenia. Podľa názoru odvolacieho súdu, prvoinštančný súd na pojednávaní dňa 27. marca 2017 riadne uznesením zamietol návrh na vykonanie tohto dôkazu, preto nedošlo k procesnému pochybeniu v jeho postupe. Odvolací súd zhodne so závermi súdu prvej inštancie uzavrel, že v spore nebolo potrebné preukázať presný dátum uzatvorenia ústnej zmluvy o sprostredkovaní, nakoľko tento nie je podstatnou náležitosťou uzatvorenej zmluvy. Bolo potrebné preukázať, že k uzatvoreniu zmluvy o sprostredkovaní došlo v období pred uzatvorením jednotlivých zmlúv o dielo a že na jej základe došlo k uzatvoreniu jednotlivých zmlúv o dielo, čo v spore preukázané bolo. Za skutkovo a právne správny považoval odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie aj vo výroku o náhrade trov konania, o ktorých rozhodol za aplikácie § 255 ods. 1 C. s. p.

7. O nároku žalobcu na náhradu trov odvolacieho konania proti žalovanému rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 C. s. p. v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 C. s. p. tak, že žalobca, ktorý bol v odvolacom konaní plne úspešný, má nárok na ich náhradu proti žalovanému v rozsahu 100 %.

8. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie. Prípustnosť dovolania odôvodnil ustanovením § 420 písm. e/ C. s. p. tým, že dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd. V tejto súvislosti dovolateľ namietal porušenie svojho základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy postupom Okresného súdu Považská Bystrica, (ako aj Krajského súdu v Trenčíne) v konaní vedenom pod sp. zn. 14Cb/317/2016 tým, že jeho žaloba doručená súdu prvej inštancie 5. decembra 2016 bola zaradená do registra obchodnoprávných vecí Cb (Cob) a pridelená sudcovi, ktorému sú pridelené obchodnoprávne veci. Dovolateľ zastáva názor, že podľa predmetu konania a postavenia jeho účastníkov ide o občianskoprávnu vec a správne mala byť zaradená do registra občianskoprávných vecí C (Co) a pridelená sudcovi, ktorému sú pridelené občianskoprávne veci. Prípustnosť dovolania vyvodzoval tiež s ust. § 420 písm. f/ C. s. p. tým, že súd mu nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Vo svojom dovolaní, ktoré je v prevažnom rozsahu zopakovaním jeho odvolania proti rozsudku súdu prvej inštancie, namietal z poukazom na článok 6 C. s. p. porušenie rovnosti strán tým, že rozhodnutie súdov nižšej inštancie sa zakladá na nedostatočne vykonanom dokazovaní, ak vychádzali len z tvrdenia žalobcu, ako aj tým, že súd prvej inštancie zamietol vykonať navrhnutý dôkaz na zistenie rozhodujúcich skutočností - Ing. V. V. nebol pred súdom prvej inštancie vypočutý. Prípustnosť dovolania vyvodzoval aj z ust. § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ C. s. p. tým, že odvolací súd sa pri riešení právnej otázky, od ktorej záviselo jeho rozhodnutie, odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. V tomto kontexte uviedol, že v predmetnom prípade žalobca nebol, nekonal ako subjekt odlišný od objednávateľa, nebol treťou stranou, teda sprostredkovateľom medzi záujemcom (zhotoviteľom - žalovaným) a objednávateľom - obchodnou spoločnosťou AB stav, s. r. o. Vo vzťahu k nesprávnemu právnomu posúdeniu vecí dovolateľ namietal, že súdy nižšej inštancie nesprávne posúdili existenciu sprostredkovateľskej zmluvy, a teda nesprávne aplikovali ustanovenie § 774 OZ. Podľa dovolateľa povinnosťou žalobcu bolo preukázať svoje tvrdenia, že došlo uzatvoreniu sprostredkovateľskej zmluvy a jej obsahu, a preto považuje za nesprávne, ak akýkoľvek e-mail, ktorý sa týkal realizácie samotného projektu súd prvej inštancie vyložil ako dôkaz existencie sprostredkovateľskej zmluvy. Žalovaný ďalej uviedol, že zásadný problém v nesprávnom právnom posúdení vidí v tom, že súdy nižšej inštancie nerozlišovali, resp. neprihliadali na postavenie žalovaného, jeho činnosť, a najmä v tom, že úloha žalovaného bola vyhľadať dodávateľa pre objednávateľa na daný projekt. Na naplnenie podstatných náležitostí sprostredkovateľskej zmluvy sa vyžaduje, aby išlo o činnosť smerujúcu k nájdeniu, zabezpečeniu potencionálneho zmluvného partnera

pre záujemcu. V prípade splnenia náležitosti sprostredkovateľskej zmluvy by vyhľadávanie potencionálneho zmluvného partnera pre záujemcu muselo predchádzať úkonom smerujúcim k vyhľadaniu dodávateľa na daný projekt, a preto podľa názoru žalovaného nemohli byť naplnené náležitosti sprostredkovateľskej zmluvy. Dovolateľ navrhol, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu a súdu prvej inštancie zrušil, alternatívne, zmenil tak, že žalobu zamietol a žalobcu zaviazal k úhrade všetkých trov konania.

9. K podanému dovolaniu sa vyjadril žalobca a uviedol, že sa nestotožňuje s názorom žalovaného, že odvolací súd (ako aj súd prvej inštancie) nesprávne vec právne posúdil, z dôvodu, že súd prvej inštancie nevykonal navrhnutý dôkaz na zistenie rozhodujúcich skutočností, a tým, že na základe vykonaných dôkazov súdy nižšej inštancie dospeli k nesprávnym skutkovým zisteniam. V tomto kontexte uviedol, že súd prvej inštancie vykonal všetky dôkazy oboch sporových strán. Výsluch Ing. V. V. prvoinštančný súd nevykonal, pretože ho ani opakovane nedokázal na pojednávanie zabezpečiť. Žalovaný počas konania nevykonával žiadnu procesnú aktivitu na preukázanie svojich tvrdení, pričom neexistuje dôkaz, ktorý by prvoinštančný súd bezdôvodne nevykonal. Podľa žalobcu odvolací súd (ako aj súd prvej inštancie) správnym spôsobom posúdil existenciu sprostredkovateľskej zmluvy medzi žalobcom a žalovaným. Mal za to, že predmetná zmluva obsahuje všetky podstatné náležitosti sprostredkovateľskej zmluvy podľa § 774 Občianskeho zákonníka, a to vymedzenie zmluvných strán, vymedzenie predmetu zmluvy a odmenu. Predmetom zmluvy medzi žalobcom a žalovaným bol záväzok žalobcu ako sprostredkovateľa sprostredkovať pre žalovaného ako záujemcu uzavretie zmlúv o dielo s obchodnou spoločnosťou AB stav, s. r. o. tak, aby žalovaný mohol realizovať projekt „The Seven Mníchov“ a žalovaný ako záujemca sa zaviazal za sprostredkovanie uzavretia zmlúv o dielo uhradiť žalobcovi odmenu. Žalobca sa pričínil svojím aktívnym konaním o to, aby žalovaný mohol vstúpiť do zmluvného vzťahu s obchodnou spoločnosťou AB stav, s. r. o. a projekt „The Seven Mníchov“ aj realizovať. Žalovaný preukázateľne uzavrel s obchodnou spoločnosťou AB stav, s. r. o. 4 zmluvy o dielo, na základe ktorých realizoval tento projekt v 4. etapách, čo v konaní nebolo sporné. Preto navrhol dovolanie ako nedôvodné odmietnuť.

10. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „NS SR“ alebo „dovolací súd“), ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.), po zistení, že dovolanie podala včas strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.), zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 C. s. p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C. s. p.) preskúmal vec a dospel k záveru, dovolanie je potrebné odmietnuť.

11. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom procese zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011). Ako už Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatoval vo viacerých skorších rozhodnutiach (por. napr. sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012, 7 Cdo 92/2012), dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie. Tejto mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti.

12. V zmysle ustanovenia § 419 C. s. p. je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a 421 C. s. p. Otázka posúdenia či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (k tomu vid' napr. III. ÚS 474/2017). V tejto súvislosti osobitne platí, že len dovolací súd bude rozhodovať o naplnení predpokladov prípustnosti dovolania definovaných v § 421 ods. 1 C. s. p. (rovnako aj I. ÚS 438/2017).

13. Podľa § 421 ods. 1 C. s. p., dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho v súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,

b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa ods. 2, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/.

14. Ustanovenie § 421 ods. 1 písm. a/, b/ a c/ C. s. p. upravuje kedy je prípustné dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu. Dovolanie prípustné podľa tohto ustanovenia možno zdôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení (§ 432 ods. 1 C. s. p.) a dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie v čom spočíva nesprávnosť právneho posúdenia veci súdom.

15. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 C. s. p.). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní, pričom v dôsledku viazanosti odvolacieho súdu dovolacím dôvodom neskúma dovolací súd správnosť napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

16. Dovolateľ prípustnosť dovolania vyvodzuje z ustanovenia § 420 písm. e/ C. s. p., podľa ktorého je dovolanie prípustné (proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí) ak rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, pričom podstatu tvorí námietka dovolateľa, že predmetná vec bola nesprávne vedená ako obchodnoprávna a rozhodovali o nej sudcovia, ktorí podľa rozvrhu práce rozhodovali obchodnoprávne spory, čím došlo k porušeniu základného práva dovolateľa byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 ústavy.

17. Zásada zákonného sudcu predstavuje v právnom štáte jednu zo základných garancií nezávislého a nestranného rozhodovania súdu a sudcu. Táto zásada je ústavnou zárukou pre každého účastníka konania, že v jeho veci bude rozhodovať súd a sudcovia, ktorí sú na to povolaní podľa vopred známych pravidiel, ktoré sú obsahom rozvrhov práce upravujúcich pridelovanie súdnych prípadov jednotlivým sudcom tak, aby bola zachovaná zásada pevného pridelovania súdnej agendy a aby bol vylúčený (pre rôzne dôvody a rozličné účely) výber súdov a sudcov „ad hoc“ (m. m. I. ÚS 239/04, IV. ÚS 257/07). Rozhodovanie vecí zákonným sudcom (aj súdom) je tak základným predpokladom na naplnenie podmienok spravodlivého procesu (IV. ÚS 345/09).

18. Pojem zákonného sudcu je definovaný viacerými na seba nadväzujúcimi kritériami, ktoré súčasne tvoria navzájom prepojené garancie reálneho obsahu tohto základného práva.

19. Prvoradým účelom základného práva na zákonného sudcu vyplývajúceho z čl. 48 ods. 1 ústavy je zabrániť tomu, aby súd, ktorý má konkrétnu vec prerokovať a rozhodnúť, bol obsadený spôsobom, ktorý by sa dal označiť za svojvoľný alebo za účelový (k tomu viď napr. II. ÚS 893/2014).

20. K týmto kritériám treba priradiť v prvom rade vecnú, funkčnú a miestnu príslušnosť súdov. Potom nasleduje obsadenie súdu, ktoré je v procesných poriadkoch a v zákone č. 757/2004 Z. z. vymedzené od samosudcu až po rozmanité rozhodovacie útvary (senáty) zložené z troch a viacerých sudcov. Na to nadväzuje zásada pridelovania vecí jednotlivým sudcom alebo senátom v súlade s pravidlami obsiahnutými v rozvrhu práce a spôsobom, ktorý určuje zákon (IV. ÚS 116/2011).

21. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) týkajúcej sa práv zaručených čl. 6 ods. 1 dohovoru vyplýva, že zákonnosť súdu musí byť okrem iného založená na jeho zložení. Súd zriadený zákonom musí byť teda obsadený zákonným spôsobom (napr. rozsudok ESLP vo veci *Buscarini v. San Marino* zo 4. 5. 2000). V každom jednotlivom prípade musia byť aplikované jasné pravidlá a existovať jasné záruky, ktoré zaisťujú objektivitu a transparentnosť a vylúčia akýkoľvek náznak svojvôle pri pridelovaní jednotlivých vecí sudcom (napr. rozsudok *DMD Group, a. s., proti Slovensku* z

5. 10. 2010).

22. Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 754/2004 Z. z. o súdoch a znení a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj „zákon o súdoch“) zákonný sudca je sudca, ktorý vykonáva funkciu sudcu na príslušnom súde a bol určený v súlade so zákonom a s rozvrhom práce na konanie a rozhodovanie o prejednávanej veci. Ak súd rozhoduje v senáte, zákonnými sudcami sú všetci sudcovia určení podľa rozvrhu práce na konanie a rozhodovanie v senáte. Zmenu v osobe zákonného sudcu možno vykonať len v súlade so zákonom a s rozvrhom práce (§ 3 ods. 4).

23. Podľa § 50 ods. 1 zákona o súdoch na účely tohto zákona sa rozvrhom práce rozumie akt riadenia predsedu súdu, ktorým sa riadi organizácia práce súdu pri zabezpečovaní výkonu súdnictva na príslušný kalendárny rok.

24. Dovolací súd poznamenáva, že spôsob pridelovania vecí podľa predmetu konania jednotlivým senátom, samosudcom, súdnym úradníkom a notárom je vykonávaný v zmysle ust. § 50 a § 51 zákona o súdoch v súlade s rozvrhom práce príslušného súdu vydaným podľa ust. § 52 zákona o súdoch.

25. Súčasťou základného práva na zákonného sudcu je nepochybne aj zásada pridelovania súdnej agendy a určenia členov senátov na základe pravidiel obsiahnutých v rozvrhu práce.

26. Z rozvrhu práce Okresného súdu Považská Bystrica v znení účinnom v čase pridelovania vecí, teda dňa 5. decembra 2016, s obsahom ktorého sa dovolací súd za účelom posúdenia opodstatnenosti námietky dovolateľa oboznámil, vyplýva, že do súdneho registra „Cb“ sa zapisuje:

a) žaloba a návrh na začatie konania v obchodných veciach, určovací návrh a návrh vyvolaný konaním pri výkone rozhodnutia a exekúcií v obchodných veciach,

b) návrh na vydanie platobného rozkazu v obchodnoprávných veciach; v tomto súdnom registri sa vedie vec aj po vydaní platobného rozkazu, v ktorej bol podaný opravný prostriedok proti výroku o trovách konania, vec, v ktorej bol podaný odpor proti platobnému rozkazu vrátane odporu podaného oneskorene, bez odôvodnenia vo veci samej alebo neoprávnenou osobou, a vec, v ktorej bol návrh na vydanie platobného rozkazu vzatý späť,

c) žaloba, z ktorej je zrejmé, že záväzkový vzťah účastníkov, ktorý nespadá pod vzťahy vedené v § 261 Obchodného zákonníka, sa spravuje podľa písomnej dohody Obchodným zákonníkom vrátane vzťahu, ktorý vznikol pri zabezpečení záväzku z tejto zmluvy; to neplatí, ak ide o spory zo spotrebiteľských zmlúv,

d) žaloba, ak je jej predmetom uplatňovanie práv z nekalej súťaže podľa § 44 až 55 Obchodného zákonníka, práv z obchodného tajomstva podľa § 17 až 20 Obchodného zákonníka, práv z obchodného mena podľa § 8 až 12 Obchodného zákonníka a iné žaloby, ak je ich predmetom vzťah z Obchodného zákonníka,

e) žaloba na obnovu konania v obchodných veciach,

f) vec, v ktorej sa opätovne rozhoduje na základe rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky o dovolaní,

g) vec, v ktorej sa opätovne rozhoduje na základe rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky. Podľa bodu 19 rozvrhu práce, ak bola vec zapísaná do nesprávne určeného súdneho registra, môže byť prevedená podľa pokynu predsedu súdu do správne určeného súdneho registra s novou spisovou značkou najneskôr do 30 dní odo dňa zapísania veci do pôvodného súdneho registra. Ak nedôjde v lehote podľa predchádzajúcej vety k prevodu veci do správne určeného súdneho registra, vec dokončí senát alebo samosudca podľa pôvodného pridelenia.

27. Dovolací súd v tomto smere poukazuje na závery formulované v uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. januára 1998 sp. zn. 4Cdo/1/1998, ktoré bolo publikované ako judikát v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 5/1999 pod R 99/1999, ktoré rieši totožnú situáciu a právna veta ktorého znie: „Tým, že obchodnú vec na súde vecne a miestne príslušnom prejednali a rozhodli sudcovia, ktorí podľa rozvrhu práce rozhodujú občianskoprávne spory, nebola účastníkovi odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O. s .p. a ani

nerozhodoval súd nesprávne obsadený (§ 237 písm. g/ O. s. p.). Z rozdielnosti povahy prejednávanych občianskoprávných a obchodnoprávných vecí nevyplýva rozdielnosť procesných práv účastníkov a možností ich realizácie.“

28. Citovaný záver je pritom plne aplikovateľný aj v rozhodovanej veci, z hľadiska realizácie procesných práv účastníka, procesný postup súdu pri prejednávaní obchodných sporov je koncepčne upravený rovnako ako pri prejednávaní občianskoprávných sporov a tento postup upravujú tie isté ustanovenia Civilného sporového poriadku.

29. Vychádzajúc z obsahu základného práva na zákonného sudcu (čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 38 ods. 1 listiny) a nadväzne na to zo základných zásad činnosti súdov ustanovených zákonom o súdoch (č. 757/2004 Z. z.), osobitne zohľadňujúc účel a zmysel zakotvenia zásad uvedených v § 3 citovaného zákona, dovolací súd konštatuje, že k prideleniu veci súdom prvej inštancie do súdneho registra Cb došlo v súlade s ustanoveniami zákona o súdoch a v súlade s právnou úpravou regulujúcou organizáciu práce Okresného súdu Považská Bystrica. V nadväznosti na túto skutočnosť dovolací súd poznamenáva, že rovnako vec pridelená senátu Krajského súdu v Trenčíne ako súdu odvolaciemu v prerokováanej veci, odpovedá zákonným pravidlám, ako aj zárukám vyplývajúcim zo základného práva na zákonného sudcu, keďže bola vykonaná v súlade s rozvrhom práce. So zreteľom na uvedené dovolací súd dospel k záveru, že žalovaný neopodstatnene namieta existenciu procesnej vady uvedenej v ust. § 420 písm. e/ C. s. p.

30. Dovolateľ prípustnosť dovolania vyvodzuje aj podľa ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p., podľa ktorého je dovolanie prípustné (proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí), ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces najmä tým, že súdy nižšej inštancie nevykonali navrhovaný dôkaz a dôkazy hodnotili v rozpore so zákonom (C. s. p.).

31. Ustanovenie § 420 písm. f/ C. s. p. zakladá prípustnosť a dôvodnosť dovolania v prípade, ak miera porušenia procesných práv strany, v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu, nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu, spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie procesných práv garantovaných Ústavou SR.

32. Pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 420 C. s. p. nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) odvolacieho súdu, že k dovolateľom vymedzenému dôvodu zmätočnosti skutočne došlo.

33. Dovolateľ podstatnú časť argumentácie, ktorou odôvodnil zásah do svojho práva na spravodlivý súdny proces, venoval tomu, že súdy nesprávne hodnotili dôkazy. Porušenie práva na spravodlivý proces videl aj tom, že súd prvej inštancie nevykonal dôkaz, ktorý navrhol, pretože nesprávnym postupom súd znemožnil, aby žalovaný riadne uskutočňoval svoje procesné práva.

34. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (viď napríklad rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, a II. ÚS 251/03).

35. V súvislosti s namietanými nedostatkami vo vykonanom dokazovaní, dovolací súd zdôrazňuje, že súd v konaní nie je viazaný návrhmi strán na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky

navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (§ 185 ods. 1 C. s. p.) a nie sporových strán. Ak súd teda v priebehu konania nevykoná všetky navrhované dôkazy, resp. vykoná iné dôkazy na zistenie skutočného stavu, nezakladá to vadu konania v zmysle § 420 písm. f) C. s. p., lebo to nemožno považovať za znemožnenie uplatnenia procesných práv, ktoré strany mohli uplatniť a boli v dôsledku nesprávneho postupu súdu z nich vylúčení (obdobne R 125/1999, R 6/2000). Rovnako, pokiaľ by aj súd niektorý z vykonaných dôkazov vyhodnotil nesprávne, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu vecne nesprávne; táto samotná skutočnosť však prípustnosť dovolania nezakladá a nie je samostatným dovolacím dôvodom ani vtedy, ak je dovolanie procesne prípustné.

36. Do práva na spravodlivý proces nepatrí ani právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, návrhmi a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivý proces neznamená ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi. Súd neporuší žiadne práva procesnej strany, ak si neosvojí ním navrhnutý spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov a ak sa neriadi ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov (III. ÚS 339/08, II. ÚS 197/07, IV. ÚS 251/03, II. ÚS 3/97).

37. K základným právam procesnej strany nesporne patrí aj právo navrhnúť a predkladať dôkazy, ale nie je procesným pochybením súdu skutočnosť, že súd procesnou stranou navrhované dôkazy neakceptoval, resp. nevykonával v tomto smere dokazovanie. Súd hodnotí predložené dôkazy, resp. vykonáva dokazovanie aj inými dôkazmi, než predložila strany a následne ich hodnotí podľa svojho uváženia v zmysle zákona. Zákon vychádza zo zásady voľného hodnotenia dôkazov a táto zásada znamená, že záver, ktorý si sudca urobí o vykonaných dôkazoch z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu, pričom hodnotiacia úvaha súdu musí vychádzať zo zisteného skutkového stavu veci a výsledok hodnotenia dôkazov majú byť súčasťou rozsudku. V preskúmvanej veci nemal dovolací súd za preukázané, že by sa týmto postupom súdy nižšej inštancie neriadili. Dovolací súd zdôrazňuje, že procesným pochybením by bol taký postup súdu, ktorý by procesnej strane v konaní znemožnil dôkazy predkladať alebo navrhnúť. Táto námietka dovolateľa teda vzhľadom na uvedené nie je dôvodná.

38. Dovolateľ v rozhodovanej veci vyvodzoval prípustnosť aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ C. s. p. Pre dovolanie prípustné podľa § 421 platí, že ho možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C. s. p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C. s. p.). Pokiaľ dovolateľ nevymedzí ním tvrdený dovolací dôvod uvedeným spôsobom, je to dôvodom pre odmietnutie dovolania podľa ustanovenia § 447 písm. f/ C. s. p. Podľa ustanovenia § 447 písm. f/ C. s. p. dovolací súd odmietne dovolanie, ak nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi, alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435.

39. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 C. s. p., musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnú (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení).

40. Zároveň platí, že musí ísť o právnú otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním, teda o právnú otázku rozhodujúcu pre rozhodnutie vo veci samej. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej neviedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v

zmysle § 421 ods. 1 C. s. p. musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní, a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom. Pre posúdenie, či ide o právnu otázku kľúčovú pre rozhodnutie vo veci samej a pre posúdenie prípustnosti dovolania, nie je rozhodujúci subjektívny názor strany sporu, že daná právna otázka môže byť pre ňu rozhodujúca, ale významný je výlučne záver dovolacieho súdu rozhodujúceho o jej dovolaní.

41. Súčasná judikatúra najvyššieho súdu sa ustálila na tom, že ak dovolateľ v dovolaní, prípustnosť ktorého vyvodzuje z § 421 ods. 1 C. s. p. nevymedzí právnu otázku a neoznačí ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa podľa jeho názoru odvolací súd odklonil, dovolací súd nemôže uskutočniť meritórny dovolací prieskum, hranice ktorého nie sú vymedzené. V takom prípade nemôže svoje rozhodnutie založiť na predpokladoch alebo domnienkach (o tom, ktorú otázku a ktorý judikát, stanovisko alebo rozhodnutie mal dovolateľ na myslí). Ak by postupoval inak, rozhodol by bez relevantného podkladu. Na druhej strane ale v prípade absencie vymedzenia právnej otázky a bez konkretizovania podstaty odklonu odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu nemôže najvyšší súd pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd a v súvislosti s tým „suplovať“ aktivitu dovolateľa, z vlastnej iniciatívy vyhľadávať všetky rozhodnutia dovolacieho súdu týkajúce sa danej problematiky a následne posudzovať, či sa odvolací súd odklonil od názorov v nich vyjadrených; v opačnom prípade by dovolací súd uskutočnil procesné neprípustný bezbrehý dovolací prieskum priečiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v C. s. p., ale aj (konkrétne) účelu ustanovenia § 421 ods. 1 C. s. p. (viď uznesenie najvyššieho súdu zo 6. marca 2017, sp. zn. 3 Cdo/6/2017).

42. Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ C. s. p., je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť, z čoho konkrétne vyvodzuje prípustnosť dovolania a tiež označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod. V dôsledku viazanosti dovolacieho súdu dovolacím dôvodom neskúma dovolací súd správnosť napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom (uznesenie najvyššieho súdu z 13. júla 2017, sp. zn. 3Cdo/235/2016).

43. V uznesení z 8. júna 2017 sp. zn. 3 Cdo/52/2017 zároveň dovolací súd skonštatoval, že v prípade dovolacieho dôvodu spočívajúceho v nesprávnom právnom posúdení veci je dovolateľ povinný dovolací dôvod vymedziť nesprávnym právnym posúdením takej právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a zároveň pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu alebo ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (písm. a/ až c/ § 421 ods. 1 C. s. p.). Dovolateľ je teda povinný v dovolaní jednoznačne uviesť, v čom vidí prípustnosť dovolania, t. j. ktorý z predpokladov uvedených v § 421 ods. 1 C. s. p. zakladá jeho prípustnosť. Ak v dovolaní absentuje uvedené vymedzenie, súd nevyvíja procesnú iniciatívu smerujúcu k doplneniu dovolania (rovnako aj uznesenie najvyššieho súdu 26. septembra 2017, sp. zn. 1Cdo/206/2016, bod 16).

44. Vychádzajúc z vyššie citovanej ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je povinnosťou dovolateľa, kvalifikovane zastúpeného advokátom, pri vymedzení dovolacieho dôvodu v prípade dovolania prípustného podľa § 421 ods. 1 C. s. p. uviesť právne posúdenie odvolacieho súdu, ktoré považuje za nesprávne, konkretizovať, ako podľa jeho názoru mal odvolací súd konkrétnu právnu otázku správne vyriešiť a zároveň ak má byť dovolanie prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ C. s. p. musí dovolateľ špecifikovať ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu s uvedením konkrétnych rozhodnutí dovolacieho súdu, od ktorej sa mal podľa jeho názoru odvolací súd pri svojom rozhodovaní odkloniť. Iba ak sú všetky uvedené kumulatívne podmienky splnené, môže dovolací súd pristúpiť k uskutočneniu meritórneho dovolacieho prieskumu, v opačnom prípade dovolací súd dovolanie odmietne podľa § 447 písm. f/ C. s. p.

45. Argumentácia a formulácie obsiahnuté v dovolaní žalovaného však ani pri posudzovaní dovolania podľa jeho obsahu (článok 11 C. s. p.), nedávajú možnosť posúdiť, od vyriešenia akej právnej otázky

záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorej nesprávne vyriešenie žalovaný namieta. Odvolací súd posudzoval žalobou uplatnený nárok z právneho vzťahu, pre ktorý právny predpis prikazuje určitý spôsob vyrovnania vzťahu medzi účastníkmi (zmluvy o sprostredkovaní podľa § 447 OZ), ktorého posúdenia sa dovolateľ dovoláva. Dovolací súd zdôrazňuje, že súdy nižšej inštancie sa touto otázkou zaoberali, pričom konštatovali, že vykonaným dokazovaním mali za preukázané, že došlo k uzatvoreniu zmluvy medzi stranami sporu, ktorú posúdili ako zmluvu o sprostredkovaní podľa ustanovenia § 774 OZ. Žalovaný v dovolaní tvrdí, že rozhodnutie odvolacieho súdu je vecne nesprávne, a vo väčšej časti dovolania len zopakoval dôvody z predchádzajúceho podania (odvolania), ktorými dôvodil v rámci odvolacieho konania. Sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo prosté spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci, ale významovo nezodpovedajú kritériám uvedeným v ustanovení § 421 ods. 1 C. s. p., resp. § 432 ods. 2 C. s. p. (pozri napr. uznesenie sp. zn. 3Cdo/74/2017 z 31. mája 2017).

46. Dovolací súd je podľa aktuálnej právnej úpravy v C. s. p. (na rozdiel od právnej úpravy v O. s. p., účinnej do 30. júna 2016) povinný pracovať s takým dovolaním, aké podala strana sporu a nie je možné vyzývať dovolateľa na odstránenie väd dovolania, čo súvisí so zvýraznením inštitútu dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku tým, že odstraňovanie nedostatkov rozhodnutia a konania jemu predchádzajúceho je výlučne v dispozícii dovolateľa. Keďže absencia zákonom predpísaných náležitostí je sankcionovaná odmietnutím dovolania podľa ustanovenia § 447 písm. f/ C. s. p. záviselo predovšetkým od samotného dovolateľa a od úrovne spísaného dovolania v zmysle, či obsahuje všetky zákonom predpísané náležitosti, uskutočnenie, resp. neuskutočnenie dovolacieho prieskumu zo strany dovolacieho súdu.

47. Dovolací súd vychádzajúc z dovolania žalovaného konštatoval, že tento v dovolaní neuviedol, v čom sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, neuviedol od vyriešenia akej právnej otázky, ktorá ešte nebola vyriešená v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a rovnako neuviedol rozhodnutia dovolacieho súdu, ktoré sú rozdielne pri riešení v obdobných prípadoch.

48. Dovolací súd nepovažoval dôvody žalovaného uvedené v jeho dovolaní, za také, ktoré by napĺňali požiadavky odôvodňujúce prípustnosť dovolania tak, ako to vymedzuje ustanovenie § 421 a § 432 C. s. p. Pri vymedzení dovolacieho dôvodu v súlade s ustanovením § 432 ods. 2 C. s. p. nepostačuje totiž všeobecné konštatovanie dovolateľa, že odvolací súd prejednávanú vec nesprávne právne posúdil, resp. že nesprávne interpretoval konkrétne ustanovenie (ustanovenia) právneho predpisu.

49. Vzhľadom na vyššie uvedené, dospel dovolací súd k záveru, že v konaní pred odvolacím súdom nedošlo k dovolateľom namietanej vade zmätočnosti uvedenej v ustanovení § 420 písm. e/ a f/ C. s. p., ani k splneniu podmienok pre prípustné a dôvodné dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ C. s. p. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovaného odmietol v súlade s ustanovením § 447 písm. c/ C. s. p., ako aj ustanovením § 447 písm. f/ C. s. p.

50. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 druhá veta C. s. p.). O výške náhrady dovolacích trov žalobcu rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 C. s. p.).

51. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.